

slih in basih mažejo) v perstni lošeni (glazirani) posodi nad žerjavco raztopi, ta raztoplina se neprenehama pridno meša in med tem — pa prav polagoma, scer ti posodo raznese — se prilije 5 funtov ribje masti (trana). Ko je ta zmes gotova, se pridene, vedno pridno mešaje, k uni močnati in vitriolni v kotel. Na vsake 4 bokale te barve se pridene še 4 lote okra (Ocker, ki je perstena rumena barva) in pa 3 lote svinčene beline (Bleiweiss).

Vse te reči se dobijo dober kup v štacunah na prodaj.

Hoče gospodar kakošno drugo barvo imeti, ako mu rumenkasto-ružava ne dopade, naj vzame namesto okrekaj družiga. Oglje breze (Birkenkohle) naredi lepo svitlo sivkasto barvo.

Je barva pregosta, se mora stanjšati s slano vodo (vodo, v kateri je nekoliko kuhinske soli raztopljene).

Scer se mora napravljena maz na orodje gorka namazati in scer trikrat, in pa s ščetko (penzeljam), kakor oljnata barva, dobro podelati.

Taka barva je ravno tako stanovitna in svitla, kakor oljnata, pa je desetkrat boljši kup.

Tudi za barvanje druge lesnine, vrat, okinj i. t. d. je pripravna. Tir. Woch.

Kmetijske skušnje.

(Krompir gnjiline obvarovati) so po storjenih skušnjah svetovali nekteri kmetovavci na Koroškem, 1) da je treba krompir večkrat premeniti in scer s takim iz daljnih krajev; 2) da je veliko boljši, navadni krompir pozno saditi, za Koroško deželo še le konec maja.

K stari zgodovini slovenskiga jezika.

V 1. zvezku nove knjige, jezikoslovje in zgodovino mnogoverstnih slovenskih narodov obsegajoče, ki jo je gosp. prof. dr. Miklošič ni davnej pod naslovom „Slavische bibliothek oder beiträge zur slavischen philologie und geschichte“ *) na svitlo dal in ktera se mende v rokah vsih učenih in za slovenske reči marljivih Slavenov znajde, beremo življenje našiga slavniga rojaka Jerneja Kopitarja, kakor ga je on sam spisal. Iz tega nemško spisaniga življenjopisa vzamemo nekoliko verstic, ki častitljivo starost našiga slovenskiga jezika dokazujejo, nadjajoči se, da bomo z njimi vstregli vsim bravcam Novic in tudi tistim, kterim scer za bolj učene reči ni mar. Tole beremo ondi:

„Krajske Slovence je življenjopisec Karl na velikiga veliko boljši poznal kot marsikteri Nemci današnjiga časa, kteri jih večkrat s Korošci mešajo. Vunder to neha napčno biti, ako se pod „Korošci“ „Goratanci“ (Karantaner) zapopadejo, kteri so se že pred Karlom velikim, morebiti že o 4—5. stoletju (nikjer se ne bere, kadaj so v deželo prišli) delječ čez Koroško po Noriki in Panonii razprostiti, kjer se še sedaj med Terstom in Osekam, Zagrebom in Belakom, Blatnim jezerom in Šopronom (Oedenburg) od dvéh milionov ljudi njih jezik govori. Nekdaj, močnejši in številjniši, so segali v severnih in južno izhodnih deželah do Ine in iztoka Save; — bili so z Bulgari vred najpervi med vsimi Slaveni, ki so takraj Donave prebivali, — bili so med vsimi Slovani prvi kristjani, in njih jezik je bil tudi, kteriga sta

tako imenovana slavenska aposteljna Cyrilj in Metod, ki sta med njimi sperviga in poslednji učila, k liturgiškemu, to je, cerkvenimu jeziku vsih Slavenov povzdignila. Tode omenjeni slovenski cerkveni jezik se je v Panonii le kakih 30 lét in sicer do smerti škofa in vtemeljnika Metuda obderžal, kjer je bil pa potem, ko so bili Ogri Panonijo napadli, s keršanstvom vred zatert in pokončan; le v Bulgarii se je neprenehama do današnjiga dne obderžal. Te prigodbe so vzrok, da je poveršnim zgodovinskim pisavcem ta prva domovina slavenskiga cerkveniga jezika neznana ostala, ktero je bistroumni Dobrovsky po goilih zgodovinskih primérah vganil; vunder je (ali iz nekakošne terme ali službenosti do svoje Praške okolice — se ne vé — oboje je bilo mogoče) poslednjič tudi on Bulgarijo za to spoznal. — Mesta gori omenjene prave Goratanske dežele, ki so: Terst, Belak, Ljubljana, Zagreb, Celje, Ptuj, Radgona (od Gradca, ki razun iména nič slavenskiga več nima, kakor tudi od staroslavniga Karnunta, od kteriga po mislih diakona Pavla Goratane izhajajo, nočem nič reči) so, kakor na Českim, večidel od Nemcov naseljene, kteri pa tudi slavensko govore, med tem, ko ljudstvo po deželi le edini slavenski jezik govori; v imenovanih mestih se sliši tedaj dvojni jezik razun Tersta, kjer je več jezikov navadnih.“

Nikar obupati zavolj pravične obveljave slovenskiga jezika!

Če se ozremo na to, kar je naš narodski jezik pred malo léti bil, in na to pogledamo, kar je sedaj, moramo poterjati, da se je v sedmih léti zgodilo, kar vročokervniki v sedemdesetih pričakovali niso. Že se več ali menj po celi slovenski deželi slovensko piše, v učilnicah v slovenskim jeziku uči, že se pri kaznovavnikih sodnijah in porotah slovenski jezik razlega; že taki gospodje, ki pred 5 léti na ta jezik še mislili niso, v njem ginljive govore imajo. Pri tem takim ni tedej obupati. Nemška narodnost je pred 100 léti in še pred večimi protivniki imela kakor sedaj slovenska. Cesar Dragotin V. je rekel, da španjoljski jezik je vstvarjen za čast božjo, laški za petje, francoski za ljubezen, nemški pak za vajo kónj!!“ Ko bi ta cesar sedaj od smerti vstal, bi se čez svojo kratkovidnost zlo čudil. Nemška gospôda se je od nekdanj svojiga narodskiga jezika ogibala in se še dan današnji s francoskim šopiri. Boruski kralj Miroslav II. je jezik svojiga nemškiga ljudstva čertil; on je vselej v francoskim jeziku pisal in govoril. Pod Marijo Terezijo se je še po Nemškim pri mnogih sodnijah po latinsko pisalo. Kako se je do današnjiga dne vse to spremenilo! Pravica nemškiga jezika je na Nemškim obveljala. In kdo je te premembe vzrok? — iskreni možje, ki so se za izobraženje narodoviga jezika in za vterjenje narodovnosti krepko poganjali, so v ti reči zmagali. Zatorej le ne obupati tudi zastran obveljave našiga slovenskiga jezika, in le čversto naprej! Zmaga mora biti pravica! Več pa ne terja noben pravi rodoljub.

Dopis iz Amerike.

Iz dopisa našiga rojaka misionarja g. Pirca v Arbrecrochu v Indii (Ameriki) 13. marca t. m. na svojiga prijatla gosp. F. Šmidta, ki mu je lani mnogo naših reči v Ameriko poslal, vzamemo nekatere verstice v Novice, nadjajoči se, da jih bojo naši bravci radi brali.

„Ravno ko sim skrinjo po Tebi poslanih reči prejel — piše g. Pirc — je bila moja hiša polna šolarč-

*) Gosp. dr. Miklošič piše tudi v nemškem, kakor mi v slovenskim jeziku, vse iména, razun lastnih imén oseb, krajev, rek i. t. d. z malo začetno čerko. Vred.